

DARWIN, LLIBRE DEL GÈNESI

JOAN F. MIRA

El món era molt més bonic, vist des de la narració bíblica, o des d'altres narracions equivalents. Tot era, en l'inici, una gran confusió, era una boira sense llum, sense matèria concreta, sense aigua ni terra, i el Déu etern va decidir donar forma i existència a les coses, convertir-se en el Déu de l'univers. El tercer dia de la creació, quan el món ja quedava una mica ordenat, quan ja hi havia mars i continents i sol i lluna, i fins i tot arbres i plantes, Déu va dir: «Que les aigües produïsquen éssers vius que s'hi moguen, i animals alats que volen entre la terra i la volta del cel.» I així va ser, inclosos els monstres marins, i Déu veié que tot això era bo, i els va manar que es multiplicaren i ompliren les aigües i el cel. El sisè dia, Déu digué: «Que la terra produïska éssers vius de tota classe: bestioles i tota espècie d'animals domèstics i feréstecs.» I així va ser, i la terra es va omplir d'animals, inclosos, diu la Bíblia, tota mena de cucs i de bestioles. Llavors degué pensar que no n'hi havia prou, faltava alguna cosa, potser la més important, i per això va dir: «Fem l'home a imatge nostra, semblant a nosaltres, i que sotmeta els peixos del mar, els ocells del cel, el bestiar, i tota la terra amb les bestioles que s'hi arrosseguen.» Ací és on, probablement, va cometre un error.

Produir l'home a imatge seua, ja era una idea agosarada, que els déus dels altres mites no havien tingut mai. Sotmetre-li tota la terra, els peixos, els ocells i les bestioles, era una imprudència excessiva. Aquesta criatura singular, capaç de distingir el bé i el mal, i de triar el mal, s'havia de creure, al llarg de molts mil·lennis i fins ara, que era el rei de la terra, que tot s'havia fet per a ell: que, si el creador no haguera pensat en l'home, la resta no existiria ni tindria sentit. El relat bíblic, entre els altres relats dels orígens produïts per altres pobles i altres creences, és dels més coherents,

dels més ordenats i entenedors, i sobretot dels que més afalaguen l'orgull dels humans. Som el cim i la glòria de l'univers, des dels inicis tot s'ha fet pensant en nosaltres, som els amos del món, som imatge i semblança del creador. I aquesta fe no es pot tocar, perquè si es toca, si no som això, què seríem?

Sabent que és així i és paraula divina, pensant que Déu havia creat la terra i el cel i les mars, i les aus i els peixos i els altres animals ja perfectes i tal com havien de ser, i que aquesta creació era bona, sabent que al final ens havia creat a nosaltres i ens havia donat l'alè diví, en una classe de ciències naturals em van parlar de Darwin. Això era en cinquè curs del batxillerat antic, jo tenia quinze anys, i el professor era un pare escolapi –podia haver sigut jesuïta si jo haguera anat a un col·legi de rics– elegant, sempre ben pentinat i sempre amb bona olor de colònia. Estudiàvem el llibre de Salustio Alvarado, un llibre complet i magnífic que encara recorde, i sabíem molta més botànica, entomologia i mineralogia del que un adolescent actual pot ni tan sols sospitar.

Però el dia que tocava parlar de l'evolució de les espècies, el professor va fer el que no havia fet mai: va perdre l'elegància. Pujà a la tarima, va cobrir Charles Darwin d'injúries, va riure amb sarcasme, i digué allò tan vulgar i tan bèstia de l'home descendint dels micos i els micos descendint dels arbres. Va imitar els ximpanzés rascant-se les aixelles, va fer uns grunys de simi, i aquell dia, cosa excepcional en una classe que era dura i seriosa, tots ens vam divertir moltíssim. Passat més de mig segle, rellegant el relat bíblic bellíssim, recordant aquella escena escolar i grotesca, em torna el dubte si Déu, quan acabà la primera gran setmana, va fer ben fet de descansar el dia setè. Li quedava molta faena per fer, i no s'ha acabat encara.

«PENSANT QUE DÉU HAVIA CREAT LA TERRA I EL CEL I LES MARS, I LES AUS I ELS PEIXOS I ELS ALTRES ANIMALS JA PERFECTES I TAL COM HAVIEN DE SER, EN UNA CLASSE DE CIÈNCIES NATURALS EM VAN PARLAR DE DARWIN»

que era dura i seriosa, tots ens vam divertir moltíssim. Passat més de mig segle, rellegant el relat bíblic bellíssim, recordant aquella escena escolar i grotesca, em torna el dubte si Déu, quan acabà la primera gran setmana, va fer ben fet de descansar el dia setè. Li quedava molta faena per fer, i no s'ha acabat encara.

Joan F. Mira. Escriptor. El seu darrer llibre és *El professor d'història* (Proa).

